

”Hellebæk Kohaves venner kan begynde forfra”

var overskriften i Frederiksborg Amtsavis den 18. juni i år. Anledningen var den helt fantastisk glædelige, at foreningen var blevet tilgodeset med legatmidler fra ”Fonden for Sjællandske Medier A/S/DAGBLADET”. Vi modtog den store donation på 20.000,- kr. til udviklingsarbejde og genanskaffelser, da alt jo var gået tabt ved branden i december 2010. Chefredaktør Palle Høj, Frederiksborg Amtsavis overrakte blomster og ”kuverten”. I alt havde 342 foreninger søgt om legater, og vi ved, at det ikke var nogen nem fordelingsopgave. Hellebæk Kohaves Venner takker Fonden for den store støtte og hjælp, vi har modtaget.

Fra venstre ses Steen Søgaard, chefredaktør Palle Høj, Kirsten Holst og Niels Grønkjær.

Foto: Jette Cold Ravnkilde

Nogle indtryk fra sensommerture i Kohaven

Endnu en gang er vi gået ind i den stille tid i Kohaven. Alt er grønt og frodigt efter den regnfulde sommer, men fuglesangen er forstummet. Der er dog stadigvæk lidt fugle at se på. Først og fremmest er der masser af liv i de to skarvekolonier i Bondedammen og Bøgeholm Sø (se tillægget i ’Nyhedsbrevet’). Men der er også blevet plads til overraskelser. Pludselig i august kom tre hvide storke flyvende og landede på græsset i den vestlige del af Kohaven. De blev der desværre ikke ret længe vistnok kun ca. 5 min, før de lettede og fløj videre mod sydvest. Storkene var en del af en større gruppe på ca. 80 fugle! der havde forladt Skåne samme dag eller dagen før. Det var ungerne fra i år fra det svenske storkeprojekt. Noget lignende vil nok ske næste år til august, så husk at holde udkig.

Rørhøgene i Videløkke Dam fik endnu engang ynglet med succes. Mindst to unger fløj skrigende rundt lavt over rørskovene i begyndelsen af august. Sætter man sig ved dammen og bliver en times tid, har man stor chance for at se en af de gamle fugle, oftest hannen, komme flyvende med en mus eller mosegris og aflevere byttet i luften til en af de unge fugle eller hunnen. Når ungerne begynder at skrike, gælder det om at kigge op i luften og få øje på den hjemvendende fugl.

Desværre forsvandt lærkefalkene fra Kohaven tidligt på sæsonen. Ja, helt sikre er vi nu ikke. Rovfugle kan være utroligt diskrete på yngleplads, men mig bekendt er fuglene ikke set senere på sommeren. Vi håber på bedre held næste sommer.

Rødrygget tornskade han og ungfugl ved Avlsgården

Foto: Axel Mortensen

Den sidste lille oplevelse fra fugleverdenen var et besøg i hegnet nord for Avlsgården af en rødrygget tornskade han med sine fire sribede unger, som han fodrede ivrigt med større insekter.

Kalender/oversigt

(Hold øje med hjemmesiden for ændringer og tilføjelser)

Fugletræktur ved Julebæk strand

- Søndag d. 2. oktober kl. 10 - 13

Fototur - efterårets farvepalet

- Søndag d. 23. oktober kl. 10 - 14

Høslæt på engen

- Søndag d. 30. oktober kl. 10 -

Skovvandring med skovfoged Torben Hoch

- Søndag d. 13. november kl. 11 - 13

Fototur - vintertur

- Søndag d. 29. januar 2012, kl. 10 - 14

Tornskaderne holdt til i hegnet i flere dage. Det er en art, der er karakterfuld for overdrevet. Den natur, vi gerne vil have i Kohaven. Men om tornskaden virkelig allerede har ynglet i Kohaven, eller om tornskadefamilien blot er kommet flyvende til fra naboegne. Det ved vi ikke.

Og så lidt om pattedyrene. Ræven ser vi nu engang imellem, og en harekilling eller flere har holdt til omkring Avlsgården i mange måneder. Det vil være dejligt at få dette pragtfulde livlige pattedyr tilbage efter mange års fravær.

Steen Søgaard

Sommerglæder

Høslæt, og officiel indvielse af fredningen

"Færgevejskilen" d. 18. juni 2011

Hellebæk Kohaves Venner var inviteret med til arrangementet, for på bedste måde, at bidrage med gode råd og praktisk erfaring om oprettelse og drift af en høeng.

Kommunens håb er, at der i lokalområdet vil være interesse for oprettelse af et høslætlaug, som vil pleje et mindre areal med høslæt.

Vi, 6 M/Kér fra foreningen medbragte leer, river, høtyve, og materialer til opstilling af en høstak. Ud over os var Niels "Åmand" og Ole "Hundested" hyret af kommunen til den egentlige undervisning af interesserede gæster.

Niels "Åmand" viser, hvordan lebladet skærpes

Foto: Niels Grønkjær

Af andre aktiviteter var der natur-, og kulturtur med formand Ebbe Kannevorff, DN og museumsinspektør Lars Bjørn Madsen.

Naturcenter Nyruphus deltog ligeledes og udlagde et naturspor med opgaver for børn.

"KURT'S ØKO-KØD" ved Lisa og Kurt Larsen sørgede for grillede pølser, kaffe, hjemmebag og salg af diverse økologiske pølser fra den til lejligheden opstillede kåte (tipi) fra Naturstyrelsen.

Vejrguderne var desværre ikke taget i ed. Den ene byge efter den anden blev sendt ned over de delta-gende aktører og de få gæster, der var kommet.

Men for arrangørerne og os der deltog, blev det til trods for vejret, en hyggelig dag, hvor vi alle kunne få afpuddet vore evner med leen under kyndig vejledning af Niels "Åmand" og Ole "Hundested".

For nogle få der trodsede regnen, blev det til en fælles natur- kulturvandring rundt i Fredningen med Ebbe og Lars Bjørn.

Nogen slår og river - andre slæber

Foto: Aase Olesen

Sommerens høslæt

Sommerens høslæt på engen ved Karens hus var som sædvanlig hyggeligt. Vejret var godt, og der var nye ansigter med. Også ungdommen var repræsenteret ved Kirsten og Niels P's barnebarn.

For at høslættet kunne afvikles på en mere rationel og praktisk måde, havde Lars, Axel og Niels ugen før været nede med fingerklipperen. Med den var der lavet nogle skår, så der var forberedt to nogenlunde lige store felter. Høstfolket kunne så med fordel starte fra hjørnerne og på den måde arbejde sig ind til midten, det gjorde det meget lettere. Tidsmæssigt gav det også den fordel, at man ikke gik i vejen for hinanden.

Efter endt høstarbejde var der, som vi plejer van, en solid frokost.

De Vilde Blomsters Dag.

Det er en fantastisk tanke, at der den 19.juni i hele Norden afholdes De vilde Blomsters dag. Det er 25.gang i træk, og man antager, at omkring 10.000 mennesker netop denne dag er ude i naturen og optaget af natur- og blomsterglæde. I Kohaven gik 20 deltagere ud i marken med Gunnar Rylander Hansen, der på sin sædvanlige pædagogisk/humørfyldte facon fortalte og gav os ”hukommelses-knager”. – Dagen sluttede med sol, grill og medbragt frokost.

Gunnar Rylander Hansen i aktion

Foto: Niels Grønkjær

Folk, fæ og frokost

er også blevet et af de traditionelle arrangementer. 40 deltagere både store og små fulgte økolandmand Kurt Larsen på kovan- dringen og senere Steen Søgård på turen gennem skoven, hvor der blev fortalt om køernes betydning for naturen. – Efter turen samledes alle omkring grillen, hvor Kurts smagsprøver og øko- pølser fik ben at gå på.

Man er vel lidt betuttet....

Foto: Aase Olesen

Et kig ned i dybet til vandboringen

Foto: Jette Cold Ravnkilde

”Det livgivende, rene vand”

kunne have heddet Hellebæk Kohaves guldmine. Under den sorte muld findes guldminen – det livgivende grundvand. For- syning Helsingør med værkfører René Glæsner og hans med- arbejder tog os med på vandretur i området og fremviste og fortalte om drikkevandsboringerne. Dagen sluttede på Hellebæk Vandværk, hvor vi meget nøje fik gennemgået rensningsprocess og teknik. Det blev for alle en særdeles spændende dag, som vi takker meget for. Vi er heldige i Danmark, at vi stadig – trods flere ”vandsager” – kan drikke vort grundvand.

Maleworkshops

To maleworkshops blev afviklet i det bedst tænkelige sommervejr med 10 deltagere hver gang. Alle kom ud i terrænet, og Merete Jürgensen måtte langt omkring for at finde de flittige amatørmalere. Efter anstrengelserne blev ”mesterværkerne” vurderet og Merete gav gode råd at tage med hjem.

Billedkunstner og instruktør Merete Jürgensen (tv) med nogle af eleverne

Foto: Aase Olesen

Kommende arrangementer

Fugletræktur ved Julebæk

Søndag d. 2. oktober 2011 kl. 10–13

Efterårstrækket af fugle er nu for alvor i gang. Det har stået på i flere måneder, men her i begyndelsen af oktober går det op i et højere gear. Hos os er det især musvågerne, vi lægger mærke til. Op til tusind fugle kan vi se på en god trækdag. Sjældenheder som glente, havørn og vandrefalk kan pludselig dukke op, og andre fugle som edderfugle, ringduer og småfugle kan også opleves på deres vej mod sydligere himmelstrøg. Vær med til at opleve dette fascinerende naturfænomen.

Vi vil stå på stranden og observere trækket i ca. 3 timer, så tag varmt tøj på og medbring kikkert. Evt. kan man leje en kikkert på stedet for 10 kr.

Turleder: Steen Søgaard

Mødested: Stranden nedenfor P-pladsen ved Julebækhus på Nordre Strandvej. Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Fototur – efterårets farvepalet

Søndag d. 23. oktober kl. 10-14

Tag kameraet med en tur i efterårsskoven, hvor vi kigger efter svampe, blade i gyldne farver og andre tegn på efteråret. Der kræves ingen forudsætninger, men hvis vi finder svampe, er et stativ en god ting, da de ofte står på mørke steder.

Turleder: Henrik Schurmann

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Husk: madpakke, drikke og varmt tøj

Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Efterårets høslæt på engen

Søndag d. 30. oktober kl. 10- (husk vintertid)

Som tidligere år vil der igen i år være efterårsslæt og oprydning på engen ved Karens hus. Da engen ikke afgræsses af kvæg efter sommerens høslæt, er det nødvendigt med et efterslæt, så forårets lave og mere lyskrævende flora får mulighed for at spire, inden de højere vækster lukker af for lys og luft.

Sæt kryds i kalenderen allerede nu, og kom til en hyggelig dag på engen med belønning i form af en solid frokost efter endt arbejde. Forudsætninger kræves ikke.

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Haves: leer, river og høtyve

Mangler: flere friske høstfolk

Elektronisk Nyhedsbrev

Hjælp os med at spare på portoudgiften.

Det kræver kun, at du tilmelder

dig på: kohavensvenner@gmail.com

Fremover vil du så modtage Nyhedsbrevet som ved hæftet PDF-fil. De, der ikke bruger computer, vil fortsat modtage Nyhedsbrevet pr. post.

Skovvandring

Søndag d. 13. november kl. 11-13

Skovfoged og naturvejleder Torben Hoch fra Naturstyrelsen Nordsjælland tager os med på en tur i skoven. Han vil i korte træk fortælle om de ændringer og sammenlægninger, der blev indført pr. 1. januar 2011, hvor Skov- og Naturstyrelsen skiftede navn til Naturstyrelsen.

På turen vil Torben også vise og fortælle om de forskellige gamle og nye former for skovdrift, eksempelvis produktionsskovdrift, naturnær skovdrift og plukhøst.

Turleder: Torben Hoch

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Anbefales: Gummistøvler og beklædning efter vejret

Medbragt madpakke kan nydes på Avlsgården efter turen (drikke, kaffe/the m.m. kan købes)

Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Fototur – vintertur

Søndag d. 29. januar 2012 kl. 10-14

Vi skal ud at fotografere i vinteren. Forhåbentlig er der sne på træerne og is på søerne, så vi kan eksperimentere med fotografering under disse forhold.

Turleder: Henrik Schurmann

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Husk: madpakke, drikke og varmt tøj

Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Deadline for indlæg til næste nr. den 20. januar 2012

Redaktion

Redaktør Kirsten Holst (ansv)

Tlf. 49 22 57 19 / 40 95 52 14

E-mail lakiholst@gmail.com

Niels Grønkjær, Aase Olesen,

Henrik Schurmann

Tryk: Skibstegnestuen, Ålsgårde

Kontakt til foreningen

Formand Steen Søgaard

Tlf. 49707230/20303556

E-mail steogmag@hotmail.com

Kasserer Niels Grønkjær

Tlf. 49263126 / 20280688

E-mail nielsg48@hotmail.com

www.kohavensvenner.dk

Et natursyn – med eksempel i nye skarvkolonier af biolog Steen Søgaard

foto: Axel Mortensen

'De skulle skydes'. Denne noget brutale bemærkning om skarver i vores lille fredelige hjørne af Nordsjælland har jeg hørt flere gange de sidste to år, hvor jeg har ledet ture i Kohaven eller tilfældigt er faldet i snak med skovvandrere langs Bøgeholm Sø og Bondedammen. Da jeg er af anden overbevisning, har udsagnet ført til diskussioner, nogle gange også af lidt mere følelsesladet karakter. Disse diskussioner er gode, fordi det kan få os til hver især at reflektere over vores eget syn på naturen.

Skarven har været en hadet fugl og genstand for forfølgelse. Mest fordi erhvervsfiskerne ser skarven som en konkurrent og måske også, fordi dens ekskrementer i og omkring redetræerne får træerne til at gå ud efter en række år. Skarven er nu fredet, men der kan gives dispensation til at skyde og bortjage fugle og forhindre, at nye kolonier opstår. På landsplan har skarven været næsten væk fra Danmark på grund af

forfølgelse. Men efter fredning i 1980'erne steg bestanden hurtigt og toppede i 1990'erne med ca. 40.000 ynglepar fordelt på 30-40 kolonier. Bestanden er nu gået lidt ned og er på ca. 35.000 par, og mange af de meget store kolonier er blevet reduceret meget i antal af ynglepar. Til gengæld er der opstået en del nye, små kolonier, og den udvikling har vi også mærket i Kohaven.

Hvis vi ser på skarvens bestandsudvikling hos os i Kohaven, har den været en almindelig gæst de sidste ca. 20-25 år i vores søer. Fuglene har fisket lidt i søerne, fløjet over i store flokke om morgenen for at fiske i Øresund og Skåne og hjem igen til kolonier og overnatningspladser om aftenen længere væk på Sjælland. Eller også har skarverne blot siddet i timevis i træerne med vingerne udbredt for at lufttørre dem.

Skarvkolonien ved Bondedammen

For en 3-4 år siden begyndte nogle enkelte par at bygge rede og yngle i træerne på øen midt i Bondedammen. Og de følgende år voksede kolonien i antal. I 2010 indtog skarverne også den store ø i Bøgeholm Sø. Det år yngede ca. 25 par her, men i 2011 var bestanden vokset til 155 par. Samtidig er bestanden i Bondedammen faldet i antal til nu ca. 90 par. Det ser ud til, at skarverne nu flytter over til Bøgeholm Sø. Alt i alt har vi her i 2011 haft 246 reder i de to søer (Optalt af Naturstyrelsen, Nordsjælland).

Skarverne har skabt en dynamik i søerne, vi ikke har set før. Især ved Bondedammen kan man stå tæt på kolonien og i kikkert nyde det liv, der udfolder sig her. Fugle flyver fra og til – nogle gange med redemateriale, fordrer unger, lufttørre vinger, mundhugges lidt og fisker i søen. Der er hele tiden noget at se på. Grågæssene trives også fint her, og flere gange har der været nysgerrige havørne på besøg. De har nemlig skarveunger på deres menukort. Skarven har været et stort plus for vores formidling af naturoplevelser i Kohavens venner og ikke mindst for en diskussion om, hvordan vores natur skal se ud.

Har vi ikke i Kohaven plads til et par kolonier af skarver? Her er der ingen erhvervsfiskere, der får konkurrence. Jovist, redetræerne vil efterhånden blive dækket af guano(ekskremer) og gå ud, fuglene vil flytte ned på jorden eller videre til andre træer. Er det synd for træerne? Er det kønt eller ej? Det sidste er et æstetisk spørgsmål. Men ser man på naturens dynamik, så vil der igen vokse træer og opstå ny skov på stedet i løbet af de næste 100 år. Det ser jeg som en del af naturens kredsløb.

Danmark har også et særligt ansvar for at bevare skarven. Her i landet yngler ca. 40 % af de europæiske skarver, og derfor har vi i Europa fået tildelt et særligt ansvar for at beskytte fuglen. Ligesom inderne har et særligt ansvar for at beskytte tigreren og brasilianerne for at bevare regnskoven i Amazonas. Sådant en forpligtigelse vil jeg tage alvorligt.

Ligesom bæveren er skarven et dyr, der ændrer landskabet og giver bedre levedmuligheder for nogle arter og ringere levedmuligheder for andre. Det er naturens dynamik. Den dynamik synes jeg, der skal være plads til i Hellebæk Kohave. Det skal blive spændende at følge udviklingen her de næste 10-20 år.

Skarverne på rede i Bondedammen